

Natuur
en
Milieu

xxx

Betreft: Input voor Algemeen overleg gewasbeschermingsmiddelen 18 juni aanstaande

Amsterdam, 6 juni 2008

xxx,

Milieudefensie, Natuur & Milieu en consumentenorganisatie Goede Waar & Co willen middels deze brief enkele belangrijke punten onder uw aandacht brengen ten behoeve van het Algemeen overleg gewasbeschermingsmiddelen van 18 juni aanstaande. Wij beperken ons hierbij op de overschrijdingen van de acute gezondheidsnormen, het verwijderen van de meest gevaarlijke bestrijdingsmiddelen uit de Europese voedselketen en problemen met de huidige EU-harmonisatie van residunormen.

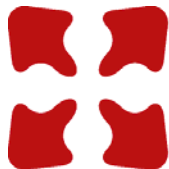
In antwoord op onze brief van 4 februari 2008 over de **overschrijding van acute gezondheidsnormen** (ARfD)¹ geeft minister Klink, mede namens minister Verburg, aan dat er geen extra maatregelen worden genomen om overschrijding van de acute gezondheidsnormen te voorkomen. Als reden wordt gegeven dat "hierdoor handelsbelemmeringen ontstaan tussen de EU-lidstaten" en "het ook zou resulteren in onduidelijkheid bij telers en handelaren". Het wordt als bekend verondersteld dat nieuwe wetenschappelijke inzichten tot overschrijdingen van de gezondheidsnorm kunnen leiden bij reeds vastgestelde Maximale Residue Limieten (MRL's), maar het handhaven van het huidige beleid "resulteert niet in onaanvaardbare risico's".

Deze constatering staat haaks op de geldende Europese Algemene Levensmiddelenverordening (EC/178/2002), die stelt dat producten waarbij een overschrijding van de acute gezondheidsnorm plaatsvindt als 'onveilig' en 'schadelijk voor de gezondheid' moeten worden aangemerkt - en daarmee uit het Europese handelskanaal moeten worden verwijderd. Het is daarom ontoelaatbaar dat de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) over de periode juli 2006 tot juli 2007 slechts in een kwart van de gezondheidsnormoverschrijdingen de zwaar vervuilde producten uit de handel heeft kunnen halen, omdat bij de overige driekwart van de gevallen wél een overschrijding van de gezondheidsnorm plaatsvond, maar niet van de wettelijke norm. Het handhaven van de internationaal erkende gezondheidsnorm zal jonge kinderen en zwangere vrouwen de minimaal benodigde bescherming moeten bieden, te meer omdat de Gezondheidsraad in haar rapport 'Bestrijdingsmiddelen in voedsel - beoordeling van het risico voor kinderen' constateert dat de in een aantal gevallen "bescherming van de foetus strengere normen voor acute blootstelling (ARfD's) vergen dan voor de bescherming van andere leeftijdsgroepen noodzakelijk is."

Op 28 april heeft Milieudefensie minister Verburg en Klink verzocht om ondersteuning te geven aan het voorstel van de Europese Commissie om **de meest gevaarlijke bestrijdingsmiddelen uit de Europese voedselketen te verwijderen** door het invoeren van de zogenaamde cut-off criteria². Het gaat om 23 stoffen die momenteel nog zijn toegelaten, maar die door Europa als kankerverwekkend, mutageen, reprotoxisch (CMR) of hormoonverstorend (ED) gecategoriseerd zijn. Van deze stoffen is officieel erkend dat ze te maken hebben met het ontstaan van kanker, DNA-mutaties, onvruchtbaarheid of geboortefwijkingen. Om deze redenen zijn de stoffen in een aantal lidstaten al (deels) verboden. Door het toepassen van de cut-off criteria zullen slechts 5% van de in EU toegelaten stoffen komen te vervallen, terwijl de meest recente resultaten van het

¹ zie bijlage 1 en 2

² zie bijlage 3

Natuur
en
Milieu

door de EU gecoördineerde voedselmonitoringprogramma laten zien dat op maar liefst 22% van ons voedsel één of meer CMR of ED bestrijdingsmiddelen voorkomen.

Op 23 juni aanstaande komt de Raad van Landbouwministers opnieuw bijeen, nadat onenigheid over het ondersteunen van de cut-off criteria niet geleid heeft tot een gezamenlijk standpunt van de lidstaten. Frankrijk, Zweden, Finland en Denemarken ondersteunen het voorstel van de Commissie. Het is daarom van groot belang dat Nederland ook haar steun uitspreekt voor het toepassen van de cut-off criteria om mens en milieu beter te beschermen.

Het proces van de Europese MRL-harmonisatie vordert gestaag. Helaas moeten wij constateren dat deze **MRL-harmonisatie niet zal leiden tot een verminderde blootstelling van bestrijdingsmiddelen aan de consument**. De huidige harmonisatie vindt namelijk plaats door te kijken naar de hoogste MRL die binnen één van de lidstaten is toegelaten, waarbij nog net geen overschrijding van de acute gezondheidsnorm zal plaatsvinden. Door dit proces worden binnen Nederland geldende MRL's vervangen door mogelijk ruime MRL's, waardoor de blootstelling van bestrijdingsmiddelen aan de consument juist zal toenemen in plaats van afnemen. Daarmee druist de harmonisatie direct in tegen de Europese verordening tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen (EC/396/2005), die het volgende stelt: "MRL's moeten voor ieder bestrijdingsmiddel op het laagste bereikbare peil dat in overeenstemming is met goede landbouwpraktijken worden vastgelegd om kwetsbare groepen zoals kinderen en foetussen te beschermen."

Afsluitend wil ik u wijzen op de huidige tendens van het Nederlandse beleid op nationaal en internationaal niveau. Overschrijdingen van acute gezondheidsnormen worden genegeerd, zeer schadelijke bestrijdingsmiddelen dreigen niet verboden te worden en wettelijke normen worden verhoogd in plaats van verlaagd. Dit beleid druist hiermee in tegen de wetenschappelijke trend, waarin wetenschappers concluderen dat er momenteel geen rekening gehouden wordt met de blootstelling aan meerdere bestrijdingsmiddelen tegelijkertijd (de zogenaamde combinatie-effecten), er onvoldoende gekeken wordt naar langetermijneffecten en gevolgen voor het zich ontwikkelende zenuwstelsel en de invloed op het hormoonsysteem niet of onvoldoende wordt meegenomen. Hierdoor worden met name kwetsbare groepen als jonge kinderen en zwangere vrouwen onvoldoende beschermd. Bovenstaande bevindingen vragen daarom juist om een strengere regelgeving om mens en milieu te beschermen tegen de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen.

Wij hopen dat u middels deze brief een aantal aansluitingspunten te hebben geven voor het aanstaande Algemeen overleg gewasbeschermingsmiddelen. Wij zijn uiteraard bereid om bovenstaande punten nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Frank Köhler
Algemeen directeur
Milieudefensie

Mirjam de Rijk
Algemeen directeur
Natuur en Milieu

Gea Boessenkool
Directeur a.i.
Goede Waar & Co